

Rääkimine hõbe, läbirääkimine kuld

Anneli Bauvald,
MTÜ nõustaja
Raplamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus

Kolmas Raplamaa kodanikeühenduste suvekool alustas 15. augustil väikse hilinemisega. Käru metsa Toosikannu puhkekeskusesse oli kogunenud vähe osavõtjaid. Sõidugraafikust olid maha jäänud kuus autot, sest teel seisis ees palgiveoauto. Õnneks teati teed, mis väikse ringiga sihtkohta tõi.

Kokkusaamise tähtsaim põhjus – koolitus, ootas aidaruumi katusekorrusel. Hilinejate autorongi kohale jõudes suunduti avarasse katusekorruse saali, leiti paremad istekohad ning algaski läbirääkimiste koolitus.

Korraldajad arendus- ja ettevõtluskeskusest avaldasid lootust, et osalejad saavad kahel päeval meeldiva kasulikuga ühendada. Koolitajad Andero Uusberg ning Matti Laarmaa Eesti välisluksustist lubasid meeldiva poolega tegelda.

Koolitajad tutvustasid ennast ja väitsid, et neil on piisavalt teadmisi ja kogemusi, mida grupiga jagada. Kahel päeval veendusid osalejad selle väite tõesuses. Veel ütlesid Andero ja Matti, et väitlemisega tegelevad edevad inimesed. Koolitusel sai igaüks oma edevuse piires argumenteerimise ja väitlemisega tegelda nii laua taga kui kaamera ees.

Kui väidada, siis tõesta

Argumenteerimise-teemalisel loengul selgus, et kui midagi väita, siis tuleb seda tõestada. Eduka läbirääkimise võti peitub selles, kuidas osapooled oskavad mõlema huvidest lähtuvalt leida ühisvajaduse. Iga läbirääkimine on alati erinev ning vastavalt olukorrale ja inimestele tuleb valida taktika.

Esimene läbirääkimise ülesanne oli paarilisega Volga ostu-müügitehing sõlmida. Nii ostja kui ka müüja sooviks oli endale parim hind kaubelda. Enamasti kulgesid läbirääkimised rahulikult eestlaslikult ning suurt kauplemist polnud. Kõik osalejad said erineva hinnaga tehingu. Koolitajad soovitasid siiski igas poes kaubelda ja mitte olla liigselt kinni etteantud kauba või teenuse hinnas ning tingimustes.

Väitlemiseks jagunes seltskond kolmeks. Ühed ütlesid „jah“, teised „ei“ ning kolmandad olid vaatlajad ja hinda-

jad. Väideldi ka, kas Raplamaal on hea elada või mitte ning kas Riigikogu liikmetest ja kohaliku võimu esindajatest võiksid olla pool naised või mitte. Mõlemad väitlused olid põnevad. Tundus, et kõige raskem oli neil, kes pidid tõestama, et Raplamaal ei ole hea elada. Vaatlajatel jäi mulje, et tegelikult on grupp rahul Raplamaal elamisega ning nende väited ja tõestused olid välja mõeldud kunstlikult.

Lõpuks jaotati raha võrdseks

Tõeliselt tähtsatena said osalejad end tunda, kui kehatuti ministriteks ja abiministriteks. Hooga algasid valitsuskabineti läbirääkimised riigi lisaeelarve jagamise üle. Kõik ministriühendid olid esindatud ja igaüks soovis riigipiruka tükikest endale saada. Keegi ei tahtnud olla naabrist kehvem ning omast loobuda. Läbirääkimised olid tulised, kuid lõppesid koolitajate sõnul tavapäraselt – aeg sai otsa ja tuli võtta vastu kiire otsus jagada lisaraha võrdseks kõigi ministriühendite vahel.

Vajatakse jätkukoolitust

Osalejad said oma argumenteeritud kõnet ka videokamera ees harjutada. Lisaks seeldi nii koolituse pauside ajal kui ka õhtul omavahel. Aktiivsed Raplamaa inimesed on head suhtlejad, esine-

jad, näitlejad ja lauljad. Kõigil on midagi teistele jagada: häid mõtteid, nalju ja tõestisündinud lugusid elust enesest. Arvol oli Toosikannu suurepärase lõunasööki vahelalaks kaasas ämbritäis aiasaadusi, mille jagamisel reklaami vaja polnud.

Esimese päeva alguses olid osalejate ootused õppida väitlema, igapäevaelus hinda alla kauplemise ja julgelt kõnelema.

Koolituse lõpuks tõdeti:
* vajad jätkukoolitust
* kõne pidamisel pole reegleid
* oskus asju endale soodsalt osta või müüa on veel vähene
* sain väitlus- ja esinemiskogemuse
* grupis olnud inimestel on samad röömud ja mured kui minul
* sain uusi tutvavaid.

Koolitajad täitsid oma lubaduse ja pakkusid kaks meeldivat ja kasulikku päeva.

Kaunite ilmadega koolitusruumis viibijaid premeeriti tunnistusega ja matkaga Toosikannu radadel.

Ene, Ilme, Imme, Krista, Pille, Rita – õnnitleme kolme suvekooli edukal läbimisel. Täname kõiki teisi aktiivseid ja rõõmsaid osalejaid ning koolitajaid Andero Uusbergi ja Matti Laarmaad. Täname projekti toetajaid - Ettevõtluse Arendamise Sihtasutust ning Raplamaa Omavalitsuste Arengufondi.

Käib hoogne mütsi viltimine. Jaane, Jane ja Anneli tööhoos. MAIRE PÖDERI foto

Muuseumi suvi vanade õunapuude all

Maire Pöder,
Mahtra talurahvamuseumi
pedagoog

Sügisel, talvel ja kevadel korraldab Mahtra muuseum lastele erinevaid rahvuslikke programme, aga suvel on tavaliselt suur vaikus. Lapsed ootavad aga tähelepanu ka koolivaheajal.

Möödunud aasta augustis katsetasime muuseumi õuel töötubadega, kus pärastlõunasel ajal said lapsed esemeid meisterdada. Kui mobiilikoti viltimine ja taimse patssi valmistamine huvilised kohale meelitas ja nad teetuga rahule jäid, otsustasime jätkata ka sel suvel, aga juba laiemalt. Lisasime sinna juurde vanaaegseid töövõtteid tutvustavaid tegevusi.

Iga nädal alates 23. juulist kuni 30. augustini oli erineva töö päralt. Kangastelgedel kudumist, vokiga ketramist ja korrumtamist sai õppida

Eeru kõrtsis. Muuseumi taga tehti takunöörist rott, märgja kuivviltimist, tarnast patssi, puust kukepilli. Orienteerumismäng muuseumi esemete kohta viidi aga läbi ekspositsioonisaalis.

Tore, et laste tegemisi satustid õunapuu alla uudistama ka mammad, papad ja õpetajad, kes tundsid rõõmu sellest, et lapsed paar-kolm tundi päevas "kindlas kohas" toimetavad.

Peale Juuru laste käisid huvilised meisterdamas Rakverest ja Jürist, kes maal sugulastel külas. Kübaraviltimisel osalesid suisa täiskasvanud Raplast. Juhendajateks olid Terje Kaur Hagudi huvikeskusest, Liivi Kebja ja Maire Pöder.

Loodame, et järgmisel aastal on osalejaid veel rohkem ja lapsed teavad, et muuseum on koht, kus lisaks näituste vaatamisele saab luua midagi toredate ka oma kätega.

Kodila pensionärid käisid Kalevipojamail

Juta Blande

Eesti Vabariigi taasiseseisvumispäeva eel sõitsid Kodila ümbruse pensionärid Jõgevamaale Saare valda. Teel tehti peatus Põltsamaal Sõpruse pargis, kuhu on püstitatud obelisk nende ülemlõukogu liikmete nimedega, kes hääletasid Eesti iseseisvuse väljakuulutamise poolt. Sellesse parki on endise Riigikogu liikme Ants Paju eestvedamisel paigutatud ka Taurino Kangro skulptuur "Kalevipoeg kändmas".

Edasi kulges reis otse Kalevipoja legendidega seotud paikadesse. Saare kooli, mis õpilaste vähesuse tõttu 2001. aastal suleti, on asutatud muuseum. Selle asutaja ja

varahoidja on endine ajalooõpetaja, kes on tõeline entusiast ja suure hingega inimene. Kogu suur maja on sisustatud muuseumina, kus on ka loengusaal. Suure osa võtab enda alla Kalevipojateemaatika. Ilmekust lisab ümber maja olev park, kus on hulgaliselt puuskulptuure eepose tegelastest. Huvi pakub Kääpa jõgi, kus muistendi kohaselt on praegugi Kalevipoja mөөk.

Oma silm on kuningas, ütleb rahvasuu. Soovitan kõigil huvilistel see paik Eestimaal üles leida.

Tagasiteel kastsime varbad Peipsi järve ja tegime peatuse Mustvee linnas, mille kohta praegusel aastaajal võib öelda kurgi- ja sibulapealinn.

Esimest Rapla kirikumuusika kontserti juhatas Ene Üleoja

Tiiu Luht

Eestimaa tuntud dirigendi Ene Üleoja 70. sünnipäeva kontsert Tallinnas Mustpeade Majas tõi kokku saali täie tema austajaid ja sõpru. Esinesid segakoor Noorus ja Toompea Kaarli koorid kontsertkoor, kes on pikka aega juubilarid olnud ja keda ta nüüdki juhatab. Taktikeppi hoidsid ka nende kooride praegused juhid ja endised lauljad Raul Talmar ja poeg Mikk Üleoja. Laulsid veel lastekoor Maarjalill, Revalia poistekoor, vilistlaskoor, juubilarid poja- ja tütrelasted.

See oli suur muusikapidu, mille sissejuhatus oli pidulik ja võimas: Urmas Sisaski "Sanctus" kolmelt koorilt koos. Lõpp oli veelgi võimsam: Rene Eespere "Ärkamise aeg" ja Peep Sarapiku "Ta lendab mesipuu poole" kõlas üleva ühislauluna kõikide kooride ja saalisviibijate suust. Nii said Ene Üleoja taktikepi all laulda ka need, kes pole kunagi tema koorides laulnud.

Pidu jätkus Olevisaalis õnnetuste, meeolukate lauludega ja Valgre-seadetega. Juubilar säras ja õhkkond säris vaimukusest. Esitleti Virve Normeti kirjutatud raamatut Ene Üleojust "Saatus valib meie muusika".

Meenutus Raplast

1993. aasta suvi. Rapla

Ene Üleoja juhatab ühendkoore ja kuulajaid.

TIIU LUHTI foto

Maarja-Magdaleena kirikus on algamas kirikumuusika festival. Esimene.

"Taasiseseisvunud Eesti Vabariik, meie rahvas, linnad, vallad ja maakonnad märgivad end taas maailma kultuurikaardile. Teadvustame iseennast ja tuletame end meelde kunstis, muusikas, kultuuris üldse. Kildhaaval sobitume taas mosaiiki, mille üldnimetuseks on Põhja-maade ja Euroopa kultuur ja traditsioon," pöörduvad tolaegne maavolikogu esimees, Jüri Võigemast ja maavanem Kalle Talviste festivali kataloogis maakonna elanike ja Eestimaa külaliste poole.

"On tõeliselt hea meel, et Rapla kirik võib sellel suvel anda oma väikese panuse suure muusika toomiseks meile lähedale," ütles samas Rapla koguduse õpetaja Mihkel Kukk.

Täide on läinud ka õpetaja sõnad, et tõsine, inimest ülen-dav vaimulik muusika on aja proovile vastupidav. Tõepoolest - tol ajal küll seda ei julgetud ennustada, kuid tänavu jäi seljataha 15. ja tulemas on 16. festivalisari.

Aga kõige-kõige esimesel, 1993. aasta 6. juuni avakontserdil laulis Tallinna Toompea Kaarli kiriku kammerkoor Ene Üleoja juhatusel.

Seega on tema õnnelik käsi olnud sinisele rahvale tähtsa sündmuse alguse juures.

"Jaa, mäletan seda küll," naeratab tänane juubilar soojalt 1993. aasta kollasekaanelist Rapla kirikumuusika kataloogi käes hoides ja tunnistab, et natuke oli pabistamist ka. Nagu alati. Imeilusal kontserdil kõlasid paljude autorite Ave Mariad ja Meie Isa palved ning Kuldar Sinki "Ole tervitatud" ja Urmas Sisaski "Eesti missa". See oli koori ja dirigendi hea maitsega tehtud valik. Kaarli kirikukoori dirigent oli Ene Üleoja aastail 1991-1998.